

KURIER MORSKI

ILUSTROWANY, BEZPŁATNY MAGAZYN WAKACYJNY | NR 4/2019 WRZESIEŃ | GDYNIA | WWW.LEGENDAMORSKA.PL

Koniec lata w klimacie rocznic i upałów

Pamięci obrońców Wybrzeża

„Eugeniusz Kwiatkowski – Mąż Stanu”

Modernizm na styku z portem

Festiwalowa Filmowa Gdynia

Koniec lata w klimacie rocznic i upałów

Polskie kalendarze końca lata to rocznice wielkich wydarzeń naszej najnowszej historii. Od kilku lat Gdynia honoruje uczestników burzliwego, społecznego zrywu w sierpniu 1980 roku, nadając im odznaczenia „Bohaterom Sierpnia 1980”. Przyznano je dotychczas ponad tysiącu bohaterom tamtych wydarzeń. Lista kompletowana przez Fundację „Pomorska Inicjatywa Historyczna” jest ciągle otwarta, w miarę napływu informacji wzbogacana o kolejne nazwiska. Z końcem tegorocznego, upalnego sierpnia uhonorowano blisko 90 uczestników gdyńskich strajków sprzed 39 lat.

Wrzesień 2019 to wspomnienia rocznicy, która przypomina jedną z największych tragedii w historii naszego kraju i świata. Symbole barbarzyństwa i heroizmu: Westerplatte, Puck, obrona Gdyni i Kępy Oksywskiej, dramaty naszych marynarzy.

W wyniku nalotu na port wojenny na Oksywiu o godzinie 14.00 1 września 1939 r. zatopione zostały ORP „Mazur” i ORP „Nurek”, zginęło ponad 60 marynarzy. To pierwsze ofiary w naszej flocie. Wieniec na wodzie w miejscu tragedii, złożony z pełnym morskim ceremoniałem, znicze na grobach żołnierzy, to świadectwa naszej pamięci.

Gdyńskim wydarzeniem września (16-21.09.) będzie jak zawsze Festiwal Polskich Filmów Fabularnych – 44. edycja. W programie obok przeglądu najnowszych produkcji polskiej kinematografii klasyka polskiego kina wojennego w panelu poświęconym 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej: „Lotna”, „Westerplatte”, „Orzeł”. Projekcje opatrzone zostaną fachowymi komentarzami.

Historia „Orła” to jeden z najbardziej tajemniczych epizodów Legendy Morskiej Gdyni. Film z 1958 r. w reżyserii Leonarda Buczkowskiego wciąż zachowuje

swą dramaturgiczną świeżość. Projekcja przygotowana przez Muzeum Marynarki Wojennej ukaże kulisy realizacji filmu, wskazując jak obraz filmowy przystaje do prawdy i realiów historycznych; jakie wątki zostały wzmocnione, zmienione, które elementy historii zostały pominięte, a które są jedynie scenariuszową fikcją. Warto pamiętać, że w muzealnych zbiorach znajdują się cenne zabytki związane z „Orłem” – m.in. szabla oficerska i bojowe odznaczenia dowódcy okrętu Jana Grudzińskiego, eksponowane są także armaty z ORP „Sęp” (bliźniaka „Orła”) które „zagrały” w filmie. Warto w te wrześniowe dni pochylić się nad gdyńską kartą historii polskiej Marynarki Wojennej.

Dramatyczną polską historią wypełniony jest także zyskujący na randze „Festiwal Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci” (26-29.09.). To cztery dni wypełnione pokazami filmów dokumentalnych i fabularnych, reportażami radiowymi, ciekawymi dyskusjami panelowymi, rozmowami o książkach historycznych. Towarzyszą mu wystawy, instalacje artystyczne i widowiska muzyczne. Przy festiwalu powstał, unikatowy projekt Młodzi dla Historii. Filmy ludzi młodych, sztuki teatralne oraz stylizacje modowe towarzyszą projekcjom profesjonalistów i są okazją do wzajemnych inspiracji. Młodzież może brać udział w warsztatach filmowych, teatralnych i charakteryzatorskich. Zawsze czekają na nią uznani filmowcy i twórcy, którzy chętnie dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem.

By skorzystać z kolejnej wrześniowej oferty bliskiej Legendzie Morskiej Gdyni trzeba wybrać się do Warszawy. W Muzeum Historii Żydów Polskich od 13 września (do 3 lutego 2020) czynna będzie oryginalna wystawa fotograficzna „Gdynia – Tel Awiw”. Gdynię od Tel Awiwu w linii prostej dzieli blisko 3000 kilometrów. Mimo

geograficznego dystansu, miasta łączy zaskakująco wiele podobieństw. Oba powstały na początku XX wieku i w szybkim tempie stały się nowoczesnymi kurortami nadmorskimi oraz portami. Wyróżnia je charakterystyczna, modernistyczna architektura. Spoiwem okazuje się także wspólna, polsko-żydowska historia. Wystawa ukazuje zarówno te podobieństwa, jak i unikatowość każdego z miast. Wystawa w lutym przyszłego roku zawita do Gdyni. To będzie również rok wyjątkowych rocznic. Stulecie Zaślubin Polski z Morzem i powrotu Pomorza w granice Rzeczypospolitej.

Kulminacja sezonowych wydarzeń jest już co prawda za nami – przebrzmiały echa IX Weekendu Architektury w tym Archi Warsztatów w halach, ale to zawsze miejsce magiczne, tętniące życiem, o kolorycie i energii, łączące tradycję z różnorodną, handlową ale i kulturalną ofertą. W sobotę 14 września odbędzie się impreza pt. „Wielkie Halo 2” (organizatorem wydarzenia jest Stowarzyszenie Halo Kultura). Wydarzenie podzielona na dwa bloki – warsztatowy (godz. 10.00-14.00) oraz koncertowo-wystawienniczym (godz. 18.00-22.00) – podziemia hali płańskiej przy ulicy Jana z Kolna 37/53. Z kolei w sobotę 28 września czeka nas V już edycja „Święta Hal Targowych w Gdyni”. Tematem przewodnim tegorocznej edycji jest 100-lecie Bauhausu, w tym współczesne inspiracje słynną szkołą w obszarze architektury, wzornictwa, fotografii, mody i rzemiosła.

I na zakończenie – odwiedźcie koniecznie wystawę dorocznego konkursu fotograficznego Legenda Morska w Obiektywie z prezentacją zwycięskich prac. Wystawa pokonkursowa potrwa do 14 września w Gdyńskim Centrum Filmowym (Forum Studenckie).

fot. Ewa Tulińska, konkurs Legenda Morska w Obiektywie 2019, kat. Pejzaż Morski

Apel do ludzi „Błyskawicy”

„Błyskawica” w marynarskich życiorysach to nowy projekt Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni zmierzający do skompletowania możliwie pełnej listy załóg ORP „Błyskawica”, od momentu wejścia okrętu do służby w 1937 roku.

Muzeum zwraca się w związku z tym do wszystkich zainteresowanych historią naszego słynnego niszczyciela! Legendę „Błyskawicy” tworzyli ludzie – dowódcy, oficerowie, podoficerowie, marynarze. W ciągu kilkudziesięciu lat służby, okręt pojawił się w życiorysach

tysięcy Polaków. W związku z tym apel do marynarzy z „Błyskawicy” i ich rodzin o zgłaszanie się do Muzeum Marynarki Wojennej. W efekcie projektu powstać ma kompleksowy, zbiorowy wizerunek Polaków, w których życiu pojawił się epizod związany z okrętem. Gromadzone będą dokumenty, fotografie, informacje o indywidualnych losach.

Realizacja projektu rozłożona jest na miesiące, nawet lata. Kompletowanie listy wszystkich historycznie członków załóg okrętu to zadanie wymagające wielu poszukiwań

i kwerend. Nigdy nie powstała taka ewidencja. Stąd apel by zrobić to wspólnie! Najprostsze jest zestawienie kolejnych dowódców - dalej są już problemy. Pierwsze zbiorcze efekty zaprezentowane zostaną na „Błyskawicy” w kolejnym sezonie – roku stulecia zaślubin Polski z morzem. O postępach prac informacje ukazywać się będą systematycznie na stronie internetowej www.muzeummw.pl, na Facebooku Muzeum Marynarki Wojennej oraz specjalnie założonym fanpage: „Błyskawica” w marynarskich życiorysach. Stwórzmy wspólnie opowieść o „Błyskawicy” w marynarskich życiorysach!

Pamięci obrońców Wybrzeża

fot. Kępa Oksywska

Jedną z najważniejszych bitew września 1939 roku na Pomorzu była bohaterska obrona Kępy Oksywskiej, stanowiąca ostatni akt walk Lądowej Obrony Wybrzeża. Od 1 września na lądzie toczono nieprzerwanie zacięte walki obronne. Przewaga wroga była przytłaczająca, sytuację pogarszał fakt odcięcia terenów północnych Polski od reszty kraju po stopniowym wycofaniu się Armii Pomorze między 4 a 8 września. 7 września skapitulowała załoga Westerplatte.

Dowódcy Lądowej Obrony Wybrzeża pułkownikowi Stanisławowi Dąbkowi podlegały wszystkie jednostki

lądowe znajdujące się w rejonie Gdyni, mające łącznie 40 dział różnego typu, 34 moździerze i granatniki, 192 ciężkie i 266 ręcznych karabinów maszynowych. Podlegały jej także komisariaty Straży Granicznej. W sumie ok. 17 tysięcy żołnierzy.

Po zaciętych, wyczerpujących walkach, 12 września nakazano odwrót wszystkich polskich oddziałów na Kępę Oksywską. Niemcy zajęli Gdynię 14 września. Kępa Oksywska, górująca nad Gdynią była jedynym miejscem, gdzie można było kontynuować działania bojowe. Ale większość polskich oddziałów na Kępie – w zasadzie poza 1 i 2 Morskimi Pułkami Strzelców – były nowo utworzonymi, źle uzbrojonymi i niezgranymi związkami bojowymi. Doskwierał im nie tylko brak umocnień. Brakowało karabinów, opatrunków, saperek i kompasów, co powodowało błędzenie w czasie nocnych walk. Sytuacja obrońców była krytyczna – znajdowali się pod przeważającym naporem wroga, który prowadził ciągłe naloty i atakował nieustannie ze wsparciem artyleryjskim od strony morza - ścieśniał odcięte oddziały.

19 września Niemcy przeprowadzili ostateczny szturm. Jako pierwszy uległ 3. Batalion Rezerwy. Oddziały niemieckie doszły do morza, izolując niewielkie siły

fot. Pułkownik Stanisław Dąbek

polskie na Oksywiu. Na odcinku północnym rozbity został 1 Morski Pułk Strzelców, którego resztki skapitulowały o godz. 16.30. Po wyczerpaniu możliwości obrony, jeszcze tego samego dnia, pułkownik Stanisław Dąbek wraz z 20 pozostałymi przy nim żołnierzami – głównie oficerami – ruszył do ataku pod Babimi Dołami. Ranny odłamkiem pocisku moździerzowego odebrał sobie życie.

„Eugeniusz Kwiatkowski – Mąż Stanu”

fol. archiwum N.A.C., Święto Morza 1932, Eugeniusz Kwiatkowski

To tytuł nowego filmu dokumentalnego, który zostanie oficjalnie wyemitowany 11 września przez program 1 Telewizji Polskiej. Pokaz przedpremierowy odbył się w Gdyni (19 sierpnia, Gdyńskie Centrum Filmowe) oraz w Stalowej Woli (3 września, Kino „Wrzos”). „Eugeniusz Kwiatkowski – Mąż Stanu” to dokument filmowy poświęcony głównemu budowniczemu Gdyni i Stalowej

Woli, ministrowi przemysłu i handlu w latach 1926-1930, późniejszemu wicepremierowi w latach 1935-1939.

Jednym z powodów powstania obrazu filmowego, był fakt, że w polskim panteonie narodowym przeważają męczennicy, bohaterowie wojen, powstań, niewielu jest natomiast bohaterów, którzy zajmowali się codziennym, pozytywnym i skuteczną działalnością publiczną. Jak stwierdził na pokazie filmu, jego reżyser Mirosław Bork „Choć nie ma w polskiej historii polityka i działacza gospodarczego z tak wielkimi zasługami dla rozwoju kraju, a życiorys Eugeniusza Kwiatkowskiego wystarczyłby na solidny serial historyczny, musiało minąć prawie 50 lat od jego śmierci, żeby powstał o nim film. I mimo pozorów znajomości, nie ma drugiej postaci tak zapomnianej”.

Koncepcja powstania filmu została oparta na wykorzystaniu obszernego, ocalałego fragmentu wywiadu radiowego z Eugeniuszem Kwiatkowskim przeprowadzonego już pod

koniec jego życia. Treść wywiadu była na tyle obszerna, „że mieści w sobie wszystkie najważniejsze fakty i dokonania przedwojennego premiera. Kiedy brakuje Kwiatkowskiego, pomagają świadkowie” (wypowiedź M. Borka). Uzupełnieniem wypowiedzi głównego bohatera, są wywiady z nieżyjącą już córką Kwiatkowskiego Ewą Obrąpalską, oraz wnuczką Julią Maciejewicz-Ryś.

Postać Kwiatkowskiego przybliżają także największy znawcy jego życiorysu – w tym autor biografii ministra prof. Andrzej Romanowski (blisko związany z rodziną ministra, gdyż od ósmego roku życia był codziennym gościem w domu Kwiatkowskich) oraz historyk, archiwista spuścizny naukowo-publicystycznej bohatera filmu – prof. Marek Drozdowski.

Film został wyprodukowany przez Telewizję Polską S.A. oraz New Format.

Nasza przygoda z Batorym

Oczarował nas M/S Batory.

Legendarny polski transatlantyk pływał ponad 33 lata po morzach i oceanach całego świata.

Odnalżyliśmy osoby, które płynęły „Batorym” i opowiedziały nam o swoich wrażeniach, emocjach, wspomnieniach z podróży. Rozmawialiśmy z ponad 50 osobami. Pierwszych pasażerów spotkaliśmy na Podhalu, wśród górali, podczas pracy nad naszą poprzednią książką, „Na Giewont się patrzy”. Prawie każdy góról nam opowiadał, że kogoś w Ameryce ma. Płynęli za Wielką wodę, oczywiście „Batorym”. Część pasażerów poznałyśmy w Warszawie, oni wrócili. Pojechaliśmy do Stanów Zjednoczonych i Kanady. W Nowym Jorku i Montrealu, portach do których przyplęwał nasz legendarny bohater, odnalżyliśmy osoby, które na jego pokładzie przybyły do „ziemi obiecanej”. Jedni płynęli za chlebem, inni uciekali z powodów politycznych, różne były losy rodzinne. Wybrali Amerykę do życia. Przeprowadziliśmy wiele wywiadów, często wzruszających. Zobaczyliśmy ich tęsknotę, pielęgnowanie

tradycji, języka. Jedni tęsknią za widokiem na Giewont, inni za zapachem czereśni u babci w ogródku. Wspomnienia pasażerów chciałyśmy uzupełnić opowieściami załogi. Jej członków znalazłyśmy w Trójmieście. Na nasz apel na portalach społecznościowych odpowiadali wnukowie zgłaszając babci i dziadków, którzy płynęli na „Batorym” jako kucharze, mechanicy, matki okrętowe, oficerowie czy kapitanowie. Nasi rozmówcy wyjmowali z szuflad stare fotografie rodzinne i pamiątki z rejsów, które do dzisiaj pieczołowicie przechowują jak największe skarby. Pokazali nam np. niewykorzystany bilet powrotny, bibułkową koronę z balu kapitańskiego, a nawet stare walizki, które płynęły z nimi. Odwiedziliśmy Muzeum Miasta Gdyni, Muzeum Emigracji, Narodowe Muzeum Morskie a nawet Ellis Island Museum, aby lepiej poznać tło podróży naszych bohaterów i historię samego statku. Tam sięgaliśmy do archiwów, by się inspirować. Wspomnienia i emocje z podróży naszych rozmówców zawarłyśmy w książce „Marsz, marsz Batory”. Jeden rejs, 11 dni, 3 198 mil morskich i zmienia się całe życie...

fol. Wacław Motłoch podczas podróży do Ameryki, 1959

Zapraszamy na pokład!
Aleksandra Karkowska, Barbara Caillot

XI Weekend Kulinaryny w Gdyni

XI Weekend Kulinaryny w Gdyni odbędzie się w tym roku w terminie 13-15 września. W czasie tego święta, w najlepszych gdyńskich restauracjach ze Szlaku Kulinarne Centrum Gdyni, będziemy mogli wybrać i spróbować, specjalnie przygotowane dania w cenie tylko 10 zł.

Wciąż mamy żywo w pamięci lipcowy, niezwykle udany festiwal „Kulinarna Świętojańska”, w czasie którego gdyńskie restauracje prezentowały swoje dania w wersji street food (w plenerze). Projekt „Kulinarna Gdynia” przygotowuje już kolejne duże wydarzenie – Weekend Kulinaryny. Będzie to doskonała okazja, aby tym razem zajrzeć do wnętrza restauracji i wybrać się na apetyczny spacer po Gdyni.

Impreza z roku na rok cieszy się rosnącym zainteresowaniem miłośników dobrego jedzenia i pasjonatów turystyki kulinarnej. To prawdziwe gastronomiczne święto, w którym uczestniczą mieszkańcy Gdyni, Trójmiasta i regionu. Oryginalna oferta gdyńskich lokali podczas Weekendu przyciąga również uwagę turystów, którzy niekiedy przyjeżdżają całymi rodzinami, aby przez kilka dni smakować lokalnej kuchni w atrakcyjnej cenie.

Od piątku do niedzieli, w określonych godzinach warto skorzystać z Happy Hours i odbyć rajd po kilkudziesięciu restauracjach ze Szlaku Kulinarne Centrum Gdyni. Zostaną z nich przygotowane autorskie menu degustacyjne w formie mini dań w cenie 10 złotych.

Więcej informacji: www.kulinarnagdynia.pl i na profilu FB.

Modernizm na styku z portem

Spacer tą trasą najlepiej rozpocząć u zbiegu ulicy Portowej i Św. Piotra, gdzie stoi ciekawa kamienica Elizy Elsnerowej. Uskokowa kompozycja bryły nasuwa skojarzenia z niektórymi portalami wejściowymi kamienic modernistycznych.

Podążając ulicą Węglową w kierunku portu, opuszczamy zwartą miejską zabudowę i wkraczamy w tereny pogranicza, dla których typowe jest pomieszanie tak stylów, jak i funkcji. Już na początku ulicy Chrzanowskiego wyłania się dawna zabudowa wiejska, która następnie przechodzi w nowoczesną zabudowę wielorodzinną, przeznaczoną dla pracowników portu, Straży Pożarnej

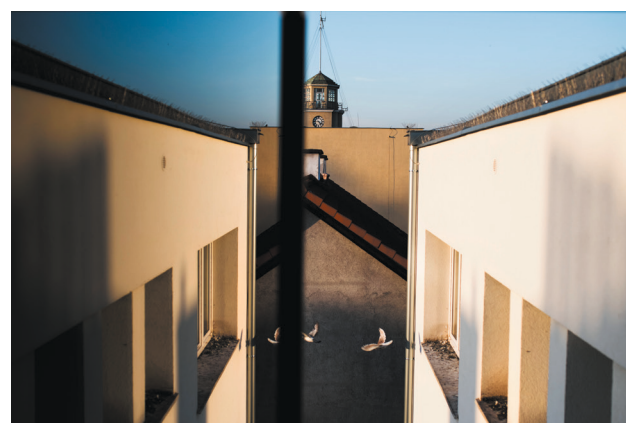

fot. Przemysław Kozłowski, ul. Chrzanowskiego 14

czy urzędników, górującego nad okolicą, gmachu Urzędu Morskiego.

Wokół Urzędu Morskiego z 1927 roku powstała niewielka, acz bardzo ciekawa architektonicznie, modernistyczna enklawa mieszkaniowa. Od strony zachodniej, schowany za gmachem Urzędu Morskiego, rozciąga się malowniczy „Krzywik” – zespół kameralnych piętrowych domów szeregowych z 1929 roku, projektu Juliusza Mrozowskiego. Tylko kilkadziesiąt metrów dalej wzniesiono wg projektu arch. Władysława Downarowicza „Stację Pilotów”, efektowny, od południa zatopiony w zieleni, budynek mieszkalny z lat 30. o rzucie w kształcie litery L. „Stacja Pilotów” posiadała m.in. własną pralnię, magiel, nowoczesny schron oraz ogród rekreacyjny pod stałą opieką ogrodnika portowego.

Od strony wschodniej trasy warto zwrócić uwagę na funkcjonalną bryłę „Domu Kranistów” projektu Janusza Pławińskiego oraz „Dom Strażaków” - budynek mieszkalny pracowników Straży Portowej, którego górny taras stanowił zarazem punkt obserwacyjny. Całość tej enklawy dopełniają dwa bliźniacze budynki wielomieszkaniowe dla urzędników morskich przy ul. Chrzanowskiego 11 i 13, tworząc wspólnie z gmachem Urzędu Morskiego ciekawe założenie urbanistyczne.

fot. Elwira Kruszelnicka – konkurs Gdynski Modernizm w Obiektywie 2019

Autorska koncepcja nowej trasy Gdynskiego Szlaku Modernizmu powstała dzięki współpracy z dr inż. arch. Anną Orchowską-Smolińską, wieloletnią badaczką modernistycznej architektury portowej oraz założeń mieszkaniowo-biurowych na styku miasta z portem.

W czasie IX Weekendu Architektury, 23 sierpnia uczestnicy spaceru pt. „Architektura i życie na styku miasta z portem” poznali z bliska większość z opisywanych obiektów.

Festiwalowa Filmowa Gdynia

Gdynia, kino i wrzesień to świetne połączenie. Najważniejsze wydarzenie poświęcone rodzimej kinematografii, Festiwal Polskich Filmów Fabularnych, przed rokiem zgromadził ponad 70.000 widzów. Podobnie może być podczas tegorocznej, 44. edycji w dniach 16-21.09.2019 roku.

Najwięcej uwagi przyciągają Konkurs Główny i Konkurs Filmów Krótkometrażowych. O prestiżowe Złote i Srebrne Lwy w Konkursie Głównym 44. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych ubiega się aż dziewiętnaście pełnometrażowych filmów. W gronie ich twórców są zarówno debiutujący reżyserzy, jak i uznane nazwiska polskiego kina. Nowe filmy pokażą między innymi: Agnieszka Holland, Janusz Majewski, Maciej Pieprzycza, Borys Lankosz czy Władysław Pasikowski.

W programie Festiwalu są też Panorama Kina Polskiego, Skarby Kina Przedwojennego, Czysta Klasyka z odnowionymi cyfrowo ważnymi polskimi filmami, a także wybór międzynarodowych koprodukcji ze znaczącym polskim wkładem w sekcji Polonica. Festiwal odnotuje również 80. rocznicę wybuchu II Wojny Światowej (pokazy filmów „Lotna”, „Westerplatte”, „Orzeł”).

Najważniejszym miejscem Festiwalu niezmiennie od lat jest Teatr Muzyczny w Gdyni wraz z położonym obok Gdynskim Centrum Filmowym. Tutaj odbywają się uroczyste pokazy filmów z Konkursu Głównego, spotkania z twórcami oraz pokazy i konferencje prasowe. Funkcję głównego Kina Festiwalowego dla szerokiej publiczności

fot. Festiwal Filmowy, Czerwony Dywan

w 2019 roku przejmie Helios, wielosalowe kino działające w Centrum Riviera. Tam także z widzami spotkają się twórcy filmów z Konkursu Głównego.

Sieć festiwalowych lokalizacji uzupełniają: Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza, Muzeum Marynarki Wojennej, Konsulat Kultury oraz Pomorski Park

Naukowo-Technologiczny, gdzie odbędą się niezwykle popularne pokazy dla najmłodszych widzów w sekcji Gdynia Dzieciom. Przez sześć dni, łącznie w piętnastu salach odbędzie się ponad czterysta projekcji filmowych. W całym mieście miłośnicy kina mogą poczuć festiwalową atmosferę, a znanych aktorów spotkać choćby podczas spacerów nad morze i na ulicach Gdyni.

Galeria – IX Weekend Architektury

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Przemysław Kozłowski

fot. Jarosław Wójcik

fot. Przemysław Kozłowski

Kalendarium wydarzeń 07-30.09

WYDARZENIA MORSKIE – ŻEGLARSKIE

06-08.09 Puchar Opti, OPT A, B, UKŻ Opti CWM, Gdynia
07-08.09 Regaty Gdynia-Władysławowo-Gdynia (PZG), klasy OCR, KWR, JKM Gryf Gdynia, Gdynia
07-08.09 Mistrzostwa Polski Jachtów Sterowanych Radiem w Klasie F5- E, MOKSiRR Puck Bliza Wejherowo, Puck
16-20.09 Pomorze na Morze na „Zawiszy Czarnym”
21-22.09 Błękitna Gwiazda Optymista, OPTI B, cykl regat o Puchar Livolo, YK Stal Gdynia, Gdynia
28-29.09 CoolDown DOUBLE (ok. 100 Mm), ORC, OPEN, MINI 650, START-UP Paweł Wilkowski, Gdynia
05-06.10 67. Błękitna Wstęga Zatoki Gdańskiej, wszystkie klasy wyścig australijski, YK Stal Gdynia, Gdynia

WYCIECZKOWCE W GDYNI

07.09, 10.09, 11.09, 12.09, 15.09, 17.09, 27.09
Wpłynięcie wycieczkowców do Gdyni, Nabrzeże Francuskie, szczegółowe informacje: www.portgdynia.pl

WARSZTATY, SPACERY, KONKURSY KREATYWNE

07.09 Narodowe Czytanie z Biblioteką Gdynia, Muszla Koncertowa - Plac Grunwaldzki 1, godz. 11:00-15:00
07-08.09 „Śladami Emigracyjnej Miłości” - gra muzealna dla młodzieży i dorosłych, Muzeum Emigracji, godz. 11:00-12:30, 14:00-15:30, wstęp na zapisy
07.09, 21.09 Dziecięca akademii kulinarna z Batory Food Hall, Szlak Kulinaryny Centrum Gdyni, godz. 11:00, wstęp na zapisy
07-08.09, 14.09, 21-22.09 Otwarta pracownia projektowa dla dzieci i dorosłych – warsztaty kreatywne, WITOBABA, polana przy ul. Uczniowskiej, godz. 12:00-15:00
08.09 Orowadzanie po wystawie „Barbara Hoff. PPPP”, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 14:00-16:00
09.09 Kampania społeczna „FAS – w trosce o dziecko” – happening, plac Kaszubski, godz. 16:00-19:00
10.09 Ciche Bohaterki. Kobiety Gdyni. Tom 2., spotkanie autorskie, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 17:30
11.09 Tipi UX - spotkania o tematyce User Experience, PPNT, godz. 18:00-20:00, wstęp wolny - na zapisy
12.09 Barbara Hoff. Zjawisko – wykład Aleksandry Boćkowskiej, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:00
13.09 Młodzieżowy Dzień Przedsiębiorczości #Gdynia, WSAiB, godz. 09:00-16:00
13-15.09 Weekend Kulinaryny, szczegóły: www.kulinarnagdynia.pl
14.09 Tęczowe Ognisko VI, Polanka Redłowska, godz. 18:00, wstęp wolny
14.09 Święto ulicy Chyłońskiej – festyn, Park Kiloński, godz. 14:00-20:00
14.09, 21.09 Wielojęzyczne warsztaty teatralne dla młodzieży Teatr+, warsztaty dla młodzieży 10-18 lat, Muzeum Emigracji, godz. 14:00
14.09 Złota. Legenda Haliny Konopackiej - Agnieszka Metelska, Muzeum Emigracji, godz. 16:00-17:30
14.09 Wielkie HALO 2 – warsztaty, wystawy, koncerty – HALO KULTURA, Miejskie Hale Targowe, godz. 10:00
14-15.09 Skręć z nami film! Warsztaty Filmowe Late Nite, warsztaty filmowe dla młodzieży 15-19 lat, Muzeum Emigracji, na zapisy
15.09 Orowadzanie po wystawie „Gdynia- Dzieło Otwarte”, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 14:00
15.09 Otwarta pracownia projektowa dla dzieci i dorosłych - spacer historyczny, WITOBABA, polana przy ul. Uczniowskiej, godz. 13:00-16:00
17.09 Kino „Warszawa” i inne obiekty, które zostały biedronkami – wernisaż wystawy, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:00, wejście biletowane
18.09 INO MIG – podstawy języka migowego, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:00
19.09 Gwiazda Warszawa – wykład towarzyszący wystawie kino „Warszawa”, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:30
20.09 Baczyński. Apokalipsa – monodram Magdaleny Olszewskiej, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 20:00, wstęp na zapisy
20.09 Muzealne Zmysły – stymulacja rozwoju małego dziecka, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 13:00, udział biletowany

21.09 POKŁAD: Barbara Hoff- Zróbcie to sami! – warsztat modowy dla dzieci 2-5 lat, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 11:00, udział biletowany
21.09, 29.09 Orowadzanie po wystawie „Barbara Hoff. Polskie Projekty Polscy Projektanci” z tłumaczeniem na język migowy i audiodeskrypcją, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 12:00, udział w cenie biletu
21.09 Kanały w Powstaniu Warszawskim – wykład towarzyszący wystawie „75 zdjęć „Joachima” na 75. rocznicę Powstania Warszawskiego”, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 15:00
21-22.09 Fizyka w sporcie, warsztaty rodzinne, CN Experyment, godz. 12:15, 15:00, udział biletowany
22.09 Orowadzanie kuratorskie po wystawie Kino „Warszawa” i inne obiekty, które zostały biedronkami, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 14:00, udział biletowany
22.09 Science Cafe dla dorosłych – Po co komu sekcja zwłok? CN Experyment, godz. 16:00-19:00, udział biletowany
26.09 Nosząc Hoffland – kolekcja Barbary Hoff w zbiorach Narodowego Muzeum w Warszawie, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:00
27.09 60+ Kultura, bezpłatne wejście do Muzeum Miasta Gdyni dla seniorów, godz. 10:00, wstęp wolny dla seniorów
27.09 Kryminalny Piątek: gra detektywistyczna dla dorosłych i młodzieży 16+, Muzeum Emigracji, godz. 19:00, udział biletowany
27.09 Spotkanie autorskie z Magdaleną Witkiewicz, Biblioteka Obłuże, godz. 18:00
28.09 Święto Miejskich Hal Targowych w Gdyni, godz. 9:00-15:00, zapisy na warsztaty
28.09 „Projekt Miasto: miasto do góry nogami” – warsztaty z fotografii otworkowej dla dorosłych, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 14:00, udział biletowany
28.09 „Projekt Miasto: badacze miasta – wolontariat”, Muzeum Miasta Gdyni, godz. 16:00
28-29.09 Otwarta pracownia projektowa dla dzieci i dorosłych – Wielkie Malowanie, WITOBABA, polana przy ul. Uczniowskiej, godz. 12:00-17:00, wstęp wolny

FESTIWALE, WYDARZENIA PLENEROWE

07.09 Festiwal SLOT Pomorze 2019, festiwal artystyczny, Skwer Arki Gdynia, godz. 12:00-20:00, wstęp wolny www.slotpomorze.pl
07.09 Pożegnanie Lata – piknik, Pogórze, ul. Pucka, godz. 15:00-20:00
07.09 Festiwal Orkiestr Improwizujących: Klub UCHO, godz. 18:00, wydarzenie biletowane
07-08.09 V Ogólnopolski Zlot Rowerów Towarowych Gdynia 2019, Skwer Arki Gdynia, InfoBOX, wstęp wolny – rejestracja
08.09 Mistrzostwa Polski XCM 7R CST MTB Gdynia Maraton 2019, Gdyńskie Centrum Sportu, godz. 08:00-18:00
13-15.09 Memoriał Pamięci Franciszki Cegielskiej i Małgorzaty Dydek, Gdyńskie Centrum Sportu
15.09 2. Charytatywny mecz o Psią Krew – czyli Komicy vs Raperzy w Gdyni, Stadion Narodowy Rugby, godz. 12:00, wydarzenie biletowane
16-22.09 44. Festiwal Filmów Fabularnych w Gdyni, program dostępny na: www.festiwalgdynia.pl

KONCERTY |wydarzenia biletowane

07.09 Tribute to Deep Purple – PURPLE DRIVE & Maria O’FURIA, DeguStacja – Vintage & Art Club, godz. 21:00-23:30
08.09 „Operetkowa petarda przebojów”, Sala Koncertowej Portu Gdynia, godz. 19:00
08.09 IN HARMONY, Blues Club, godz. 19:30-22:30
09.09 LOUISA, Blues Club, godz. 19:30-21:30
12.09 Michele Biondi, Blues Club, godz. 19:30
14.09 Tribute to AC/DC, Blues Club, godz. 21:00
14.09 Kabaret Łowcy.B w Sali Koncertowej Portu Gdynia: Jaka to melodia, godz. 17:00
15.09 Riverside, Klub UCHO, godz. 19:00, wydarzenie biletowane
15.09 Druga Charytatywna Gala Stand-up Comedy, Gdynia Arena, godz. 20:00-22:30
15.09 Panie pozwolą [Osiecka/Młynarski], Blues Club, godz. 19:30

16.09 Ragnar Olafsson, Blues Club, godz. 19:30
19.09 Magda Piskorczyk, Blues Club, godz. 19:30
22.09 Michał Kowalonek [Snowman/ex-Myslovitz], DeguStacja – Vintage & Art Club, godz. 20:00-22:00
22.09 White Highway i goście: Bad Taste, FMR, Blues Club, godz. 19:00
24.09 Airbourne, The Walkers, Klub UCHO, godz. 19:00, wydarzenie biletowane
26.09 Norman Beaker Trio, Blues Club, godz. 19:30
27.09 Piosenki sprzed lat -Zespół WAGABUNDY, DeguStacja – Vintage & Art Club, godz. 19:00-22:00
27.09 Stand-up: Jacek Noch, PIF PAF, godz. 20:00
28.09 Wielka sława to żart, Sala Koncertowa Portu Gdynia, godz. 18:00
29.09 TAYKA, Blues Club, godz. 19:30
30.09 Błażej Krajewski z programem „Komedia Pomyłek”, Jedź Pij Tańcz, godz. 20:00

SPEKTAKLE TEATRALNE | wydarzenia biletowane

Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni
07.09 Hairspray, PRAPREMIERA, godz. 19:00
08.09 Hairspray, PREMIERA, godz. 17:00
11.09, 12.09, 24-28.09 Hairspray, godz. 19:00

Dar Pomorza – spektakle

28.09, 29.09 Tango. Na Pełnym Morzu, godz. 20:00

Gdyńskie Centrum Kultury/Konsulat Kultury

14.09 Koszt Życia, PREMIERA, godz. 19:00
15.09 Koszt Życia, godz. 17:00
28.09 Lekko nie będzie, godz. 17:00, 20:00
29.09 Lekko nie będzie, godz. 16:00, 19:00
program dostępny www.gck.gdynia.pl

PROJEKCJE FILMOWE

Kino Letnie Telewizji – kino polska

13.09 Carte Blanche, Plac Grunwaldzki, godz. 21:00, wstęp wolny
16-21.09 Festiwal Filmów Fabularnych, Plac Grunwaldzki, codzienne projekcje filmowe, godz. 20:00

Gdyńskie Centrum Filmowe

„Sztuka w Centrum”
08.09 „Osobliwy świat Hieronima Boscha”, godz. 10:00, 12:00

Muzeum Miasta Gdyni

13.09 JEAN PAUL GAULTIER. Szyk. Krzyk., Muzeum Miasta Gdyni, godz. 18:00, wstęp wolny

CYKLICZNE WYDARZENIA WE WRZEŚNIU:

Poniedziałki z Empatią na Trawce

Praktykujemy Empatię – ćwiczenia NVC, Park Kolibki, godz. 10:00-11:30, wstęp wolny

Czwartki muzyczne w Szmaragdowa Cafe

godz. 18:30, wstęp bezpłatny, rezerwacje stolików

Czwartki z planszówkami w Przystani Lipowa

godz. 17:00-20:00, wstęp wolny

Soboty z wolontariuszem przewodnikiem, Muzeum Emigracji

godz. 13:00-14:30, udział w cenie biletu

Niedziele ogrodowe w Nadleśnictwie Marszewo

godz. 10:00-16:00, harmonogram dostępny na:

www.marszewo.edu.pl

Bieżąca oferta kulturalna i turystyczna Gdyni na stronach:

www.gdynia.pl

www.gdyniakulturalna.pl

www.gdyniarodzinnna.pl

„BATORY”

HEL, 1 PAŹDZIERNIKA 1939 R. - W SZTABIE ADMIRAŁA UNRUGA ZAPADA DECYZJA O KAPITULACJI PÓŁWYSPU. NIE WSZYSCY GODZĄ SIĘ Z PERSPEKTYWĄ NIEWOLI.

OFICEROWIE MARYNARKI WOJENNEJ PROSZĄ ADMIRAŁA UNRUGA O ZGODĘ NA PODJĘCIE PRÓBY UCIECZKI KUTREM POŚCIGOWYM „BATORY”.

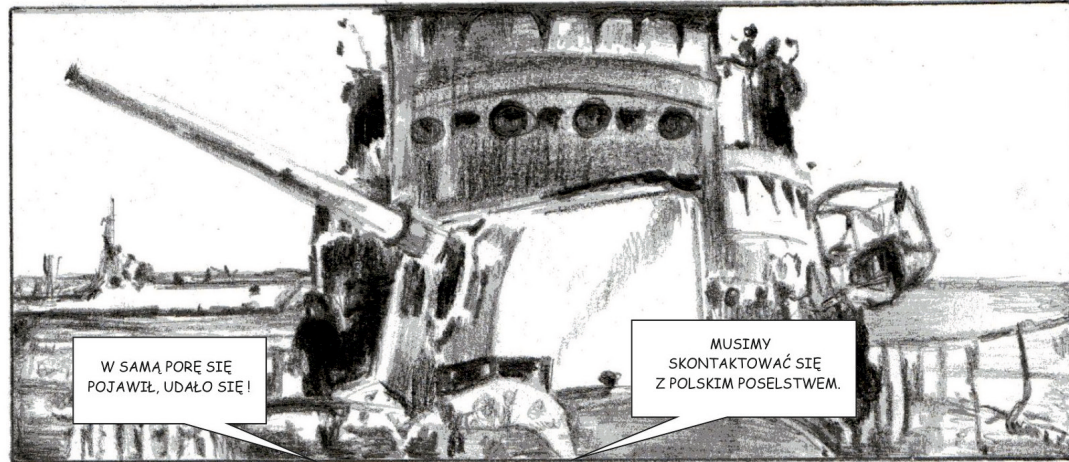
GRUPA UCIECZKOWA PRZYGOTOWUJE OKRĘT DO WYJŚCIA W MORZE.

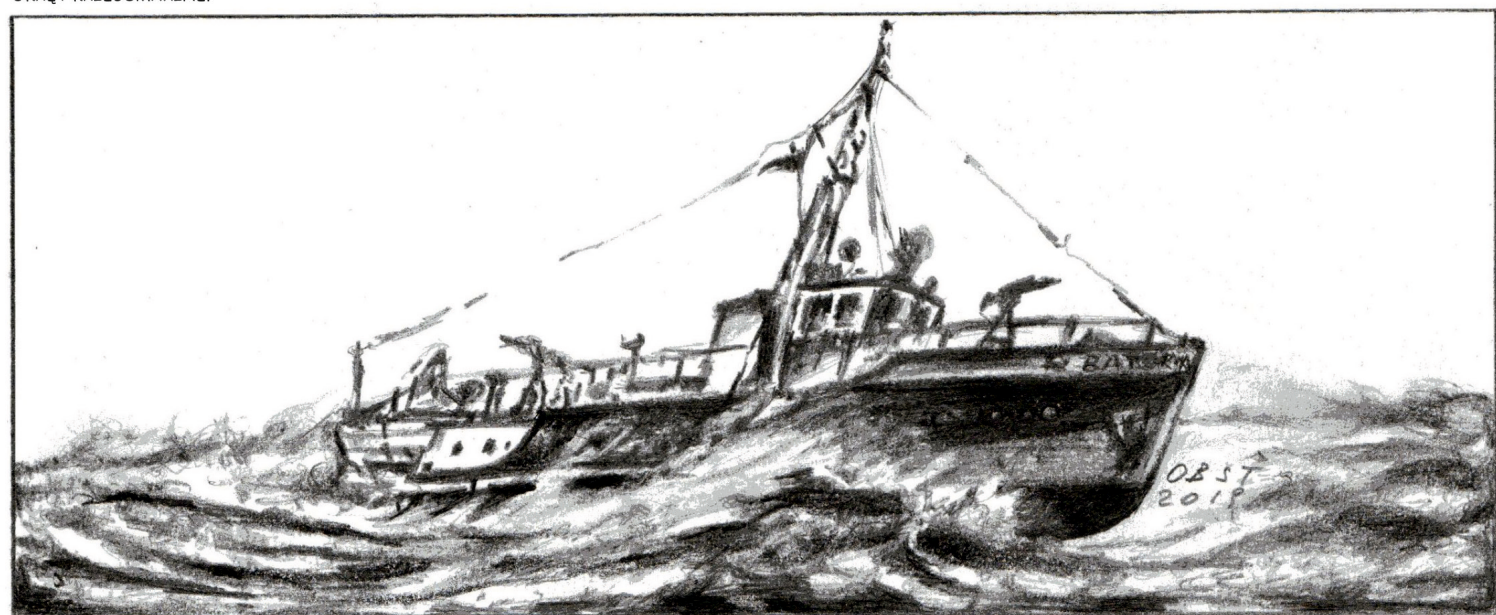
„BATORY” POCZĄTKOWO SKIEROWAŁ SIĘ WZDŁUŻ MIERZEI WIŚLANEJ W KIERUNKU PIŁAWY.

U BRZEGÓW GOTLANDII „BATOREGO” DOSTRZEGA OKRĘT KRIEGSMARINE.

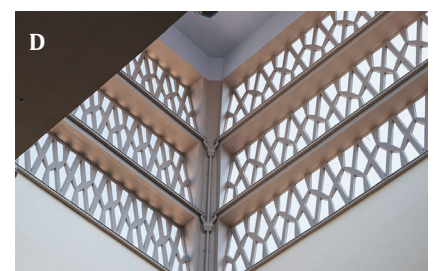
SZWEDZKI NISZCZYCIEL PRZECIĄŁ KURS NIEMIECKIEGO TORPEDOWCA CHRONIĄC „BATOREGO”.

„BATORY” I JEJEGO ZAŁOGA ZOSTALI INTERNOWANI W SZWECJI. OKRĘT WRÓCIŁ DO POLSKI PO WOJNIE. OBECNIE STANOWI EKSPONAT MARYNARKI WOJENNEJ W GDYNI. W UDANEJ PRÓBIE UCIECZKI Z HELU WZIĘŁO UDZIAŁ 6 OFICERÓW, 8 MARYNARZY I 2 OSOBY CYWILNE.

Archi Quiz

Rozpoznaj miejsce.
Odpowiedzi znajdziecie na stronie
legendamorska.pl

Odpowiedzi do quizu morskiego
z poprzedniego numeru:

- A. Świętojańska 55 (klatka)
- B. Magazyn Długoterminowy H
- C. Magazyn Długoterminowy H (wnętrze)
- D. Świętojańska 89 (odbicie)

Wydawca: Miasto Gdynia

Teksty oraz koncepcja wydawnicza:
zespół redakcyjny Agencji Rozwoju Gdyni

Autorzy komiksu:

teskt: Aleksander Gosk

rysunki: Olga Obst

fotoedycja: Przemysław Kozłowski

Fotografie: z zasobów Agencji Rozwoju
Gdyni, Urzędu Miasta Gdyni, Muzeum
Miasta Gdyni, Muzeum Marynarki
Wojennej, Gdynskiego Centrum Sportu,
archiwum Morza, archiwum Akademii
Morskiej, Akademii Żeglowania,
Centrum Experyment w Gdyni,
Shutterstock Inc, oficynamorska.pl

Miejska Informacja Turystyczna,
Gdynia, ul. 10 Lutego 24,
tel. 58 622 37 66,
www.gdynia.pl

pobierz
download
gdynia.pl

POBIERZ
DOWNLOAD
GDYNIA
City
GUIDE

Wielkie Halo 2

Stowarzyszenie Halo Kultura zaprasza w sobotę 14 września na „Wielkie Halo 2”. Impreza odbędzie się w dwóch blokach: warsztatowym (godz.10:00-14:00) oraz koncertowo-wystawienniczym (godz. 18:00-22:00).

Zapraszamy wszystkich entuzjastów kultury i sztuki do podziemi hali płaskiej na terenie Gdynskich Hal Targowych przy ulicy Jana z Kolna 37/53. Na część warsztatów obowiązują zapisy.

Więcej informacji:
www.facebook.com/halokulturagdynia